



Den Haag

114

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan: de Gemeenteraad

Datum

6 juli 2023

Onderwerp

Contouren nieuwe strandnota

Ons kenmerk

DSB/10560504

RIS316091

Contactpersoon

Vincent Schipper

Dienst

Stadsbeheer

Afdeling

Beleidsafdeling Stadsbeheer

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

vincent.schipper@denhaag.nl

De Haagse kust is volop in trek bij onze bewoners en bezoekers. De populariteit van Den Haag als stad aan zee is iets om te koesteren en trots op te zijn. Gekscherend wordt Den Haag ook wel de hoofdstad van de Noordzee genoemd. De kuststrook kenmerkt zich door een fijne afwisseling tussen onze badplaatsen Scheveningen en Kijkduin en de natuurgebieden Meijendel, Westduinpark en Solleveld & Kapittelduinen. Met recht is dit unieke gebied onderdeel van het Nationaal Park Hollandse Duinen.

De afgelopen jaren is met het Programma de Kust Gezond een flinke kwaliteitsimpuls gegeven aan de openbare ruimte van onze badplaatsen en de komende jaren gaan we hiermee door. Met de Toekomstvisie Scheveningen Bad 2040 houden wij oog voor de lange termijn. Samen met de maatregelen uit het Actieplan Kuststrook zorgt dit ervoor dat mensen blijvend kunnen genieten van de Haagse kust.

Aan de kust en op het strand is geen dag hetzelfde, alles is in beweging. De aantrekkingskracht van ons strand neemt alsmaar toe. De kunst is om met deze beweging mee te gaan en tegelijkertijd stappen te zetten ter bevordering van een duurzamer en toekomstbestendig gebruik van het strand. In aanloop naar deze collegeperiode is afgesproken om een strandvisie te ontwikkelen. Concreet hebben de coalitiepartijen hierover in het coalitieakkoord het volgende opgenomen:

“We ontwikkelen, samen met ondernemers, bewoners, bezoekers en verenigingen, een strandvisie. We bezien daarbij of, en zo ja, hoe permanente bebouwing op het strand bijdraagt aan een verduurzaming van de bedrijfsvoering. De effecten voor (het herstel van) de duinen worden daarin meegenomen. Tevens maken we daarin afspraken voor de langere termijn over of, en waar, een beperkte uitbreiding van het aantal strandtenten dat jaarrond exploiteert gewenst is;”

In de afgelopen maanden hebben wij op basis van onze gemeentelijke ambities gewerkt aan de contouren van een nieuwe strandnota. Hiermee maken wij inzichtelijk welke koers het college voor de komende jaren in wil zetten.

Met deze raadsmededeling informeren wij uw raad over het aankomende proces en geven inzicht in de contouren van de nieuwe strandnota.

Proces

Zoals in het coalitieakkoord is afgesproken, ontwikkelen we samen met de hele stad (o.a. bewoners, ondernemers, bezoekers en verenigingen) een nieuwe strandvisie. Deze strandvisie zal door de gemeenteraad in een nieuwe strandnota worden vastgelegd.

Na het informeren van uw raad, starten wij deze zomer de gesprekken met belangenvertegenwoordigers en belanghebbenden over de contouren van de nieuwe strandnota, die wij in het vervolg van deze brief nader toelichten. De ervaring heeft geleerd dat een visie voor het strand ontwikkelen een complexe, maar zeker ook een interessante en uitdagende puzzel is om alle verschillende belangen te kunnen samenbrengen. De contouren van deze brief zijn daarom bedoeld om de gesprekken aan te gaan met de belangenvertegenwoordigers en belanghebbenden. Daarbij staan wij vanzelfsprekend open voor andere inzichten, die tijdens de gesprekken aan bod zullen komen.

In de bijlage van deze brief treft u een lijst aan wie wij zullen betrekken. Die lijst is niet limitatief. Met deze gesprekken willen wij het nieuwe beleid vormgeven. Mocht blijken dat nader onderzoek of een enquête onder betrokkenen nodig is dan zullen wij daartoe stappen zetten.

Vanzelfsprekend overleggen wij met betrokken overheden en instanties, zoals de Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap van Delfland en natuurlijk ook onze partners in het veld, zoals de Veiligheidsregio Haaglanden, Politie, Haagse Vrijwillige Reddingsbrigade en de KNRM. Deze input benutten wij om de nieuwe strandnota op te stellen. In die nota worden alle voor- en nadelen van voorgestelde maatregelen/mogelijkheden naast elkaar gelegd en worden effecten op overig beleid van de gemeente in beeld gebracht.

Planning

De komende periode bereiden wij het participatie traject verder voor. Na de zomer start de participatie waarbij wij alle direct-belanghebbenden betrekken. Daarnaast treden wij dan ook in overleg met de bovengenoemde overheden, instanties en onze samenwerkingspartners. Wij verwachten begin tweede kwartaal 2024 met de verkregen input vanuit dit traject een voorstel aan de raad voor te leggen waarmee de gemeenteraad de nieuwe strandnota voor de zomer 2024 kan vaststellen.

Contouren nieuwe strandnota

Het actualiseren en vernieuwen van het strandbeleid is periodiek noodzakelijk. Niet alleen veranderen de randvoorwaarden (eisen vanwege duurzaamheid, natuur, klimaat en bereikbaarheid), maar ook de behoeften van bezoekers en het aanbod van strandondernemers.

De belangrijkste nieuwe ontwikkelingen die wij zien ten opzichte van de strandnota 2017-2022 zijn drieledig. Ze hangen samen met klimaat en duurzaamheid, met veranderde wensen van bezoekers en de kwaliteit van de strandexploitatie.

Klimaat en duurzaamheid:

- het gebruik van niet-fossiele energie is noodzakelijk en energieneutraliteit wordt daarmee een belangrijk doel;
- klimaatverandering (met name aan de kust) dwingt tot veerkracht en vereist robuuste oplossingen;
- stikstofuitstoot bij de exploitatie op het strand is een kritisch punt, maar dit speelt ook bij de opbouw en afbouw van strandpaviljoens.

Wensen bezoekers:

- recreëren in de kustzone is steeds meer verbonden met natuur en sport;
- de vraag naar een breder aanbod van voorzieningen aan/op het strand neemt toe;
- ruimte voor rust op het strand.

Kwaliteit strandexploitatie:

- ondernemers hebben vanwege investeringen in kwaliteit van het aanbod en de noodzakelijke duurzame bedrijfsvoering behoefte aan een lange termijnperspectief;
- sommige ondernemers willen meer ruimte om nieuwe concepten van gastvrijheid aan te bieden.

De belangrijkste elementen van de strandnota in wording sluiten aan bij bovenstaande veranderingen:

- Voorzieningen aan het strand van Den Haag zullen moeten aansluiten op de ambitie van de gemeente op het gebied van klimaat, duurzaamheid en natuur.
- Het aantal paviljoens dat energieneutraal jaarrond mag exploiteren wordt, daar waar dat gewenst is, beperkt uitgebreid.
- Om de stikstofuitstoot die plaatsvindt bij het op- en afbouwen te beperken, kunnen strandpaviljoens permanent blijven staan, mits de bebouwing voldoet aan specifieke natuureisen en ruimtelijk past en aansluit op de omgeving. Overigens mogen die paviljoens in de periode november-februari niet exploiteren.
- Aan strandondernemers zal de mogelijkheid geboden worden om hun aanbod te differentiëren.
- Het faciliteren van de toegenomen vraag naar sport aan/op het strand vergt en krijgt meer aandacht.
- Er voldoende ruimte is voor rust en natuur op het strand.

De strandnota zal een termijn hanteren tot 2035. Het gaat immers om een visie, een richting. We willen stip op de horizon zetten. Op de korte en middellange termijn zullen er stappen worden gezet die daar inpassen. Werken met een lange termijn creëert de nodige duidelijkheid, want toewerken naar energieneutraliteit en gesloten kringlopen op het strand vergt immers grote investeringen. Op het strand willen wij dat er niet meer geïnvesteerd wordt in 'ouderwetse' oplossingen.

Een lange termijn perspectief biedt ons ook mogelijkheden om te versnellen en te vertragen. Door de voorgestelde ontwikkelingen maar ook de impact van klimaatverandering en effecten op de natuur frequent te evalueren kan worden beoordeeld hoe snel de gewenste veranderingen gaan

Jaarrond exploitatie en permanente strandpaviljoens

De exploitatie van strandpaviljoens op ons strand is al jaren stabiel. Het aantal exploitatievlakken blijft gelijk en er worden geen nieuwe strandkavels voor paviljoens afgegeven.

Op dit moment zijn er vier jaarrond strandpaviljoens op het Haagse strand (terwijl er zeven zijn toegestaan). Jaarrond exploitatie is na overleg met het Hoogheemraadschap van Delfland en Rijkswaterstaat indertijd slechts mogelijk gemaakt aan het strand ten noorden van de Scheveningse Haven. Alle andere Haagse strandpaviljoens op het 11 km lange strand bouwen nu jaarlijks op en af.

Jaarrond exploitatie

In de nieuwe strandnota willen wij ondernemers uitnodigen met plannen te komen. Stap voor stap zal door meer ruimte te bieden jaarrond exploitatie groeien. En daarmee zal er een breder aanbod van voorzieningen voor het gehele jaar ontstaan.

Vier randvoorwaarden stellen wij daarbij als noodzakelijk. Meer van hetzelfde is niet voldoende. Kansen op het gebied van milieu en natuur worden benut. Er is sprake van complementair aanbod ten opzichte van ondernemers op de boulevard. De paviljoens zijn zo geconstrueerd dat ze de natuurlijke ontwikkeling van de duinen niet in de weg zitten.

Alle nieuwe jaarrond strandpaviljoens zullen energieneutraliteit als uitgangspunt moeten hebben. Zij zorgen voor een 'groene' logistieke keten en voor circulaire afvalstromen. Vermijden het gebruik van plastic verpakkingsmateriaal en hanteren statiegeld. Werken met elektrisch materieel. Houden hun eigen stukje strand schoon. Zijn natuurinclusieve paviljoens die duinaangroei niet belemmeren enzovoorts.

Afhankelijk van de animo willen wij zo nodig aanvullende voorstellen ontwikkelen voor een aantal nader te bepalen zones waar extra mogelijkheden voor jaarrond exploitatie kunnen worden toegestaan (vandaar ook het 'in principe'). Ondernemers in die zones tonen (als vijfde randvoorwaarde) de uniciteit van die extra paviljoens aan en garanderen dat. Paviljoens met jaarrondexploitatie zijn sowieso een showcase voor duurzaamheid.

Om speculatie met vergunningen te voorkomen denken wij eraan om de geselecteerde paviljoenhouders te verplichten hun plannen binnen twee jaar te realiseren. In de strandnota wordt met name het toetsingskader (waar wel/niet, wie wel/niet) nader uitgewerkt.

Permanente bebouwing

Op dit moment staat het merendeel van de strandpaviljoens seizoensgebonden van 1 maart tot 1 november op het strand. Vier maanden lang staan ze er niet. Dat is het moment dat de zandverstuiving bij onze mooie duingebieden vrij spel heeft en de natuur ruim baan krijgt. Ons doel is de natuur en zandverstuiving en de aangroei van de duinen twaalf maanden per jaar de ruimte te geven. Om die reden zullen wij voorwaarden stellen aan permanente bebouwing, zoals de plaatsing op palen. waardoor het paviljoen niet direct op het strand wordt geplaatst en het zand onder het paviljoen kan verstuiven.

De jaarlijkse op- en afbouwwerkzaamheden met bouwkranen en zwaar transport in maart en oktober, hebben een grote impact op milieu (w.o. de stikstofdepositie in natura2000-gebied) en zijn een forse kostenpost voor ondernemers. Wij hebben liever dat zij de hiermee verbonden financiële middelen investeren in de verduurzaming van hun bebouwing en bedrijfsvoering.

Wij verwachten daarnaast dat permanente strandbebouwing van een hoger kwaliteitsniveau zal zijn, investeringen in duurzaamheid en natuurinclusiviteit beter zullen renderen zodat deze transitie daadwerkelijk van de grond komt, toezicht op het strand in de wintermaanden zal kunnen toenemen en er (bouw/graaf) 'rust aan de kust' zal ontstaan. Uiteraard zullen wij voorwaarden stellen zodat de permanente (en ook seizoensgebonden) bebouwing op het strand het gehele jaar een aantrekkelijke, opgeruimde en kwalitatieve uitstraling heeft.

Daarom willen wij verkennen of en op welke manier permanente strandbebouwing mogelijk is en onder welke specifieke randvoorwaarden de seizoensgebonden strandpaviljoens permanent kunnen blijven staan, maar in de periode november-februari gesloten zijn. Want het is in onze optiek gewenst dat het strand en daarmee de natuur naast de ruimte ook de benodigde "winterse" rust behoudt.

Wij verwachten dat deze ontwikkeling geleidelijk vorm krijgt, tot die tijd blijft het mogelijk voor ondernemers om de komende jaren op- en af te bouwen binnen de geldende regelgeving en met in achtneming van de stikstoftegels. Voordat permanente bebouwing wordt toegestaan zal er eerst overleg plaatsvinden met andere stakeholders en betrokken overheden. De aanwezigheid van de vreugdevuren met de daarbij behorende veiligheidscircles nemen wij mee bij de verdere uitwerking van de plannen.

Verbreden van het aanbod

Op het Haagse strand staat het grootste aantal strandpaviljoens van Nederland. Daarom willen wij naast het inzetten op het verduurzamen van de bedrijfsvoering, ook inzetten op het verbreden van de exploitatiemogelijkheden en het beter spreiden van de activiteiten op het strand. Vanuit onze visie op het strand willen wij het huidige exploitatie aanbod niet uitbreiden, maar binnen het bestaande aanbod een verdieping aanbrenge om de onderlinge concurrentiedruk tussen de strandpaviljoens te verlagen en de aantrekkingskracht van het strand te verhogen. In de aankomende periode willen wij met de verschillende belanghebbenden graag verkennen hoe wij meer differentiatie kunnen krijgen op het strand.

Het verbreden van het aanbod op het strand kan op een verschillende manieren. Bijvoorbeeld door slaapgelegenheid te creëren in een strandpaviljoen of door een aantal seizoengebonden strandhuisjes toe te staan in ruil voor het sluiten van een bestaand seizoengebonden horeca strandpaviljoen. Overnachten in een accommodatie op het strand is immers een geweldige ervaring voor veel mensen. Het is een vakantie aan zee, maar tegelijkertijd is het genieten van de rust vóór en na de normale stranddrukke. Overnachten in de strandhuisjes blijkt immers niet alleen een genot voor de strandliefhebbers maar ook voor de liefhebbers van rust, ruimte, kustweer en natuur. Overigens blijft kamperen op het strand verboden.

Ons idee is dat strandondernemers een verzoek kunnen indienen om hun strandpaviljoen te 'transformeren' in een ander aanbod, zoals strandhuisjes. Wij verwachten dat dit een positieve verandering teweegbrengt, omdat hiermee de hele logistieke keten van de exploitatie verandert en dat dit een gunstig effect kan hebben op de directe omgeving.

Strandpaviljoens willen wij stimuleren te komen met een breder aanbod van diensten en producten. Strandondernemers kunnen ook werkplekken en vergadermogelijkheden aanbieden, zodat zij ook bij minder goed strandweer aantrekkelijk blijven.

Naast het verbreden van het aanbod op het strand, wat neerkomt op het verkopen van andere producten en/of diensten zoals kleding, strandartikelen of het organiseren van outdoor activiteiten of het verhuren van lockers willen wij met de strandondernemers in gesprek over maatschappelijk verantwoord ondernemen. Veel van de ondernemers hebben hier al stappen in gezet, circa 20 strandpaviljoens zijn Green Key gecertificeerd, maar wat kan er nog meer en wat is hiervoor nodig.

Ruimte voor sport

Wij vinden dat gezondheid, natuur en sport in combinatie steeds belangrijker worden. Het strand leent zich uitermate goed om te sporten. De afgelopen jaren hebben wij dit zoveel mogelijk geconcentreerd op het sportstrand bij de haven, maar dat groeit inmiddels uit zijn jasje. Naast de inmiddels bekende watersporten, zoals golfsurfen, kitesurfen en catamaranzeilen, komen er telkens weer nieuwe varianten bij, zoals stand-up paddle, zeeroeien en foynen (snellere variant van kitesurfen). Dit roept de vraag op of de huidige watersportzoning voldoende aansluit.

Het werken met voorkeurszones in het huidige beleid was gericht op het concentreren van activiteiten in specifieke zones. Werken met voorkeurszones voor bepaalde georganiseerde sporten is een oplossing.

Maar sport is overal. Juist op het strand, vinden wij dat je moet kijken hoe je elkaar de ruimte gunt, hoe zich min of meer spontaan ontwikkelt dat het sporten het zonnebaden en luieren niet in de weg zit (en omgekeerd). Dat zou in onze ogen betekenen dat we juist zo min mogelijk zones nastreven (afgezien van enkele sporten waar zonering vanwege de veiligheid nodig is) en het sporten overal vrijlaten.

Als er meer gesport wordt, willen wij verkennen of meervoudig gebruik van voorzieningen ook mogelijk is. We hebben een Beachstadion, jaarrond watersportpaviljoens en vier watersportverenigingen op het strand. Met bestaande organisaties moet ernaar worden gestreefd om waar nodig tot meervoudig ruimtegebruik te komen zodat niet hoeft te worden overgegaan tot extra bebouwing.

Strand en sport gaan goed samen, ook in de directe omgeving, de duinen en op de boulevard, wordt volop gesport. Of er de wens is om het sporten op die plekken beter te faciliteren willen wij in de komende gesprekken inventariseren. Bij die gesprekken spelen de natuurbelangen een belangrijke rol. Niet alles zal dus mogelijk zijn, maar hoe kunnen we ruimte bieden aan de toegenomen vraag naar diverse sportactiviteiten op het strand, zoals blowkarts in de wintermaanden en verhuurpunten op het strand voor sportmaterieel zoals mountainbikes, kano's en golfboards. Ook is er vraag naar plekken om op zee te vissen of iets meer uit de kust, parasailing en waterskiën. Natuurlijk zal dit niet overal op het strand mogelijk zijn. In de wintermaanden moet er ook ruimte zijn voor de wandelaar die wil genieten van de rust op het strand en golven die in herfst een prachtige branding veroorzaken.

Klimaat, Duurzaamheid, Natuur en (Strand)Veiligheid

In het voorgaande hebben wij al naar voren gebracht dat veel nadruk ligt op duurzaamheid en aandacht voor de natuur. De klimaatverandering maakt duidelijk dat het nodig is dat wij als stad hier samen met bewoners, ondernemers en verenigingen veel stappen in maken.

Met de aankomende nieuwe strandnota willen wij de volgende stap in duurzaamheid zetten op het gebied van strandexploitatie. Als grootste badplaats van Noordwest-Europa willen wij dat wij het goede voorbeeld geven en de juiste voorwaarden stellen. Dit vraagt veel van de ondernemers, maar ook van de gemeente. Daar moeten wij voor openstaan.

Met de nieuwe strandnota willen wij toewerken naar energieneutrale en circulaire strandexploitatie, zowel voor de strandpaviljoens, strandhuisjes als evenementen. Bij deze verduurzaming kijken wij verder dan alleen de activiteiten op het strand maar willen wij dat ook de logistieke keten emissieloos wordt.

De tendens van de afgelopen jaren laat zien dat steeds meer mensen naar onze kust trekken om te genieten van de duinen, onze badplaatsen, het strand en de zee. Door samen nieuwe wegen te bewandelen, kunnen we samen de natuur een handje helpen. Door permanente bebouwing op het strand, die op palen staat, toe te staan verminderen zorgen we ervoor dat het hele jaar door het zand kan stuiven en de duinen kunnen aangroeien. Daarnaast verminderen wij de stikstofuitstoot op onze natuurgebieden, omdat de jaarlijkse op- en afbouw van de seizoensgebonden strandpaviljoens niet meer zal plaatsvinden.

Tegelijkertijd onderkennen wij de noodzaak om de organisatie van de (strand)veiligheid voor de lange termijn op peil te houden, nu het strand en de zee het hele jaar frequenter en intensiever gebruikt wordt. Met deze blik op de toekomst is daarom al eerder besloten om twee permanente multidisciplinaire reddingsposten op strand toe te staan. Voor nu en de toekomst zetten we, zoals ook in het Actieplan Kuststrook verwoord, in op een leefbare en veilige kuststrook.

Tot slot

Met deze koers zetten wij in op het verduurzamen en toekomstbestendig maken van ons Haagse kust. Daarbij richten wij ons op de lange termijn en kiezen wij ervoor om de nodige veranderingen stap voor stap in gang te zetten, waarbij wij kansen zullen benutten om natuur en recreatie meer in balans te brengen.

Hoewel wij ruimte willen bieden voor nieuwe mogelijkheden met duidelijke spelregels, vragen wij bewoners, ondernemers en bezoekers tegelijkertijd om verantwoordelijkheid te nemen voor het behoud van ons mooie kust. Wij willen hier graag met u het overleg aangaan, zodat we samen een goed beeld krijgen van ons strand van de komende jaren.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx

Jan van Zanen